

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Ayrıntıları				
Dersin Kodu	Sınıfı			Yarıyılı
HUK360	3			6
Dersin Adı	T	U	L	AKTS
Devlet Kuramı	2	-	-	3
Dersin Dili	Türkçe			
Dersin Düzeyi	Lisans	X	Yüksek Lisans	Doktora
Bölümü/Programı	Hukuk			
Eğitim Türü	Örgün Eğitim			
Dersin Türü	Zorunlu	X	Seçmeli	
Dersin Amacı	Siyasi iktidarın modern örgütlenme biçimi olan devletin özgünlüğünü ve işlevini kuramsal bir çerçevede incelemektir.			
Dersin İçeriği	<p>Devlet kuramı dersinin temel sorunsalı, siyasi iktidarın ortaya çıkışı ve gelişiminin tarihsel ve kuramsal analizidir. Bu bağlamda ilk olarak devletsiz toplumların özellikleri ve bu toplumlarda siyasi iktidar yapılarının gelişim süreci analiz edilecektir. Bir diğer ifadeyle siyasi iktidarın kurumsallaşmadığı toplumlarda yöneten- yönetilen ayrımının ortaya çıkış süreçleri bu dersin başlangıç konusunu oluşturmaktadır.</p> <p>Ardından siyasi iktidarın kurumsallaştığı tarihsel örnekler incelenecektir. Bu kapsamda modern öncesi Batı toplumlarında, tarihsel verilerin ve kuramsal çalışmaların bir arada ulaşılabilir olduğu örnekler kullanılacaktır. Bunlar sırasıyla Antik Yunan ve Roma uygarlıkları ve Ortaçağ'ın feodal toplumsal düzenidir. Dersin bu aşamasında bir yandan günümüz siyasi kurumlarına kaynaklık eden Antik ve Ortaçağ kurumları, diğer yandan siyasi düşünce tarihinin başlangıç noktalarını oluşturan başta Platon, Aristoteles, Cicero ve Aquino'lu Thomas olmak üzere dönemin siyasi düşünürlerinin eserleri incelenecektir.</p> <p>Modern devletin oluşumu bu dersin ağırlık noktasını oluşturmaktadır. 16. yüzyılda, Weber'in deyimiyle meşru şiddet tekeli ele geçirerek, egemenliğini ilan eden devleti, kuramsal yönden kavramaya çalışan düşünürlerin eserleri kapsamlı olarak incelenecek ve yorumlanacaktır. Bu kapsamda Türkiye doktrininde klasik olarak ele alınan Machiavelli, Bodin, Hobbes, Locke ve Rousseau'nun eserlerinin yanı sıra Alman devlet kuramının öncüleri olan düşünürler analiz edilecektir. Hukuk devletini kavramsallaştıran Kant ve devlet-sivil toplum ayrımını geliştirerek görece özerk devlet aygıtını bürokrasi üzerinden kavramsallaştırmaya çalışan Hegel'in eserleri bu açıdan öncelikleri oluşturacaktır.</p> <p>Bu derste ayrıca, devlet kuramının 20. yüzyıldaki dönüşümünü değerlendirilecektir. Böylelikle devlet kuramı kapsamında geliştirilen analizlerin yalnızca soyut mülâhazalar olmadıkları, günümüz siyasi ve hukuki gelişmelerini anlamlandırabilmek açısından önemli kavramsal çerçeveler sundukları ortaya konacaktır. Bu doğrultuda adeta bir siyasi laboratuvar olan Weimar dönemindeki çalışmalar başlangıç noktasını oluşturacaktır. Schmitt, Kelsen, Heller, Neumann ve Kirchheimer gibi dönemin hukuku siyaset bilimi ile birlikte anlamlandırmaya çalışan kuramcılarının eserleri karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir. Son olarak 21. yüzyılı tasvir eden küreselleşme olgusunun</p>			

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

	devlet kuramı üzerindeki etkisi tartışılacaktır. Bu açıdan, devlet kuramının merkez kavramları haline gelen olağanüstü hal ve güvenlik, dersin ana eksenini oluşturacaktır.	
Dersin Yöntem ve Teknikleri	Düz Anlatım	
Ön Koşulları	-	
Dersin Koordinatörü	Doç. Dr. Berke Özenç	
Dersi Verenler	Doç. Dr. Berke Özenç; Dr. Öğr. Üyesi Esra Yılmaz Eren	
Dersin Yardımcıları	Araş. Gör. Nurdan Özçelik, Araş. Gör. Burak Orhan	
Dersin Staj Durumu	-	
Ders Kaynakları		
Ders Notu	-	
Diğer Kaynaklar	Akal, Cemal Bali, İktidarın Üç Yüzü, Dost Kitabevi, 2003. Uygun, Oktay, Devlet Kuramı, On İki Levha, 2014. Poggi, Gianfranco, Modern Devletin Doğuşu, 4. bs, Çev. Şule Kut-Binnaz Toprak, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2007. Clastres, Pierre, Devlete Karşı Toplum, Çev. Mehmet Sert, Nedim Demirtaş, Ayrıntı Yayınları, 1991. Harris, Marvin, Yaymyamlar ve Krallar, Kültürün Kökenleri, Çev. Fatih Gümüş, İmge Kitabevi, 1994. Schwaabe, Christian, Politische Theorie I, von Platon bis Locke, UTB, 2007. Schwaabe, Christian, Politische Theorie II, von Rousseau bis Rawls, UTB, 2013. Hobsbawm, Eric, Devrim Çağı, 1789-1848, 4. bs., Çev. Bahadır Sina Şener, Dost Kitabevi, 2005. Hobsbawm, Eric, İmparatorluk Çağı, 1875-1914, 3. bs., Çev. Vedat Aslan, Dost Kitabevi, 2005. Hobsbawm, Eric, Kısa 20. Yüzyıl, 1914-1991, Aşırılikler Çağı, 3.bs, Çev. Yavuz Alogan, Everest, 2007. Şenel, Alâeddin, Siyasal Düşünceler Tarihi, Tarihöncesinde, İlkçağda, Ortaçağda ve Yeniçağda Toplum ve Siyasal Düşünüş, 11. Kısaltılmış bs., Bilim ve Sanat Yayınları, 2004. Wolin, Sheldon S., Politics and Vision, Continuity and Innovation in Western Political Thought, Expanded Edition, Princeton University Press, 2004.	
Materyal Paylaşımı		
Dokümanlar	-	
Ödevler	-	
Sınavlar	-	
Dersin Yapısı		
Matematik ve Temel Bilimler	-	%
Mühendislik Bilimleri	-	%
Mühendislik Tasarımı	-	%
Sosyal Bilimler	100	%
Eğitim Bilimleri	-	%

**HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU**

Fen Bilimleri	-	%
Sağlık Bilimleri	-	%
Alan Bilgisi	-	%

Değerlendirme Sistemi

	Sayısı	Katkı Oranı (%)
Ara Sınav	1	40
Kısa Sınav	-	-
Ödev	-	-
Devam	-	-
Uygulama	-	-
Proje	-	-
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	60
Toplam		100

AKTS İş Yüğü Dağılımı Tablosu

	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi	14	2	28
Sınıf Dışı Ç. Süresi	14	4	56
Ödevler	-	-	-
Sunum/Seminer Hazırlama	-	-	-
Ara Sınavlar	1	2	2
Uygulama	-	-	-
Laboratuvar	-	-	-
Proje	-	-	-
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	2	2
Toplam İş Yüğü			88
AKTS Kredisi (Toplam İş Yüğü / 30)			3

Öğrenim Çıktıları

1	Siyasi iktidarın kurumsallaşmasının ve yöneten-yönetilen ayrımının tarihsel olgular olduğu kavranacaktır.
2	Modern devletin, öncülü olan siyasi iktidar formlarından farklılığı anlaşılacaktır.
3	Devlet kuramının, siyasi iktidarın siyasi ve hukuki pratiklerini anlamlandırmak açısından sunduğu kuramsal olanaklar kullanılacaktır.

Ders Konuları

1	Siyasi iktidarın kurumsallaşmadığı toplumlar
2	Siyasi iktidarın kurumsallaşması ve yöneten-yönetilen ayrımının ortaya çıkışı
3	Antik Atina'nın siyasi yapısının kuramsal analizi: Devlet kuramının öncülleri olarak Platon ve Aristoteles

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

4	Roma'da sistematikleşen hukuk ve Cicero'nun siyaset kuramı
5	Parçalı iktidar yapısının Orta Çağ siyaset kuramına etkisi ve Aquino'lu Thomas'ın siyaset kuramı
6	Modern siyasi iktidar biçimi olarak devletin ortaya çıkışı: Siyasi, iktisadi ve toplumsal gelişmeler
7	Modern devletin ortaya çıkışının kuramsal analizi: Machiavelli ve Bodin
8	Modern devletin meşruiyet zemini olarak toplum sözleşmesi: Hobbes, Locke ve Rousseau, Vize Sınavı
9	Modern siyasi iktidarın meşru örgütlenme biçimi olarak hukuk devleti: Kant ve Hegel'in siyaset kuramı
10	Modern devletin krizi ve Weimar Dönemi I: Parlamenter demokrasinin krizi karşısında Carl Schmitt'in egemenlik kuramı
11	Modern devletin krizi ve Weimar Dönemi II: Parlamenter demokrasinin krizi karşısında Herman Heller'in sosyal hukuk devleti
12	Küreselleşme süreci I: Siyasi, iktisadi ve toplumsal gelişmeler
13	Küreselleşme süreci II: Uluslararası kurum, şirket ve kuruluşlar karşısında Devlet
14	Devlet ve Güvenlik
15	Final Sınavı

Dersin Program Çıktılarına Katkısı (1-5)

	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10
1	5	4	5	3	4	3	5	4	3	5
2	4	3	5	4	5	4	4	3	5	5
3	5	4	3	4	4	5	5	5	4	4

Katkı Oranı: 1: Çok düşük 2: Düşük 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok yüksek

<https://obs.tau.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=02&curSunit=198#>

Hazırlayan: Araş. Gör. Burak Orhan

Güncelleme Tarihi: 19/02/2024